

KONFLIKTNÍ SITUACE NA KŘÍŽOVATCE S AUTOBUSOVÝMI ZASTÁVKAMI

Vladislav Krívda⁷, Ivana Olivková⁸

Anotace: Článek poukazuje na chybná provedení autobusových zastávek umístěných v těsné blízkosti křižovatky. Dále upozorňuje na nevhodně situované přechody pro chodce ve vazbě se zastávkou. Článek vychází z řešení grantového projektu č. 103/04/0476 „Návrh metodiky financování dopravní obslužnosti“, který je realizován za finanční podpory ze státních prostředků prostřednictvím Grantové agentury České republiky.

Klíčová slova: Silniční doprava, bezpečnost, MHD

Abstract: The paper deals with wrong designs of bus stops, which are situated near intersections. It adverts to wrong situated pedestrian crossing in context of bus stops. The paper is based on the grant project solution No. 103/04/0476 “Proposal of financing traffic attendance methodology”, which is realized by financial support through the Grant Agency of the Czech Republic.

Key words: Road Transport, Safety, City Public Transport

1. ÚVOD A POPIS SLEDOVANÉHO MÍSTA

Na pozemních komunikacích v České republice se stále setkáváme s nebezpečnými místy, které ohrožují všechny skupiny účastníků silničního provozu. Za nejnebezpečnější místa můžeme považovat místa, kdy jsou ohroženi nejzranitelnější účastníci silničního provozu a to chodci. Jsou to například přechody pro chodce, zastávky atp. a vlastně všechna místa, kde lze očekávat pohyb chodců (a to nejen zvýšený).

Tento článek si klade za úkol poukázat na jednu problémovou křižovatku s přechody pro chodce a především s nevhodně umístěnými autobusovými zastávkami. Byly vybrány pouze některé významné konfliktní situace týkající se právě autobusových zastávek. Analýza konfliktních situací byla provedena metodou sledování a hodnocení chování účastníků silniční dopravy pomocí videoaparatury, jejíž autorem je doc. Ing. Jan Folprecht, Ph.D. – viz např. [1].

Sledována byla křižovatka Martinovská-Aleše Hrdličky, která leží na hranici obvodů Ostrava-Poruba a Ostrava-Martinov (obr. 1 a 2). Jde o čtyřramennou

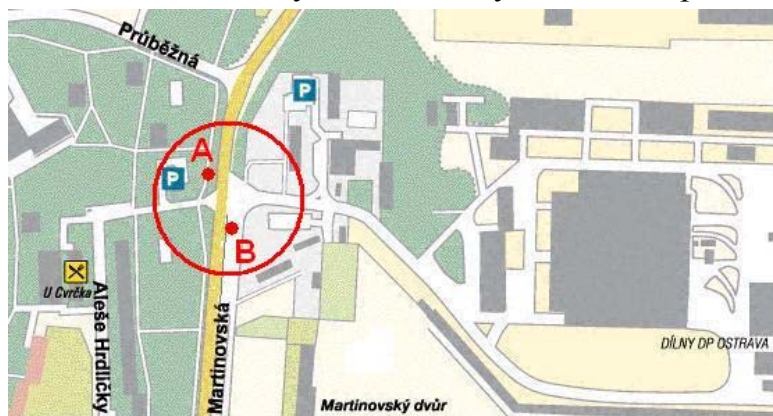
---

⁷ Ing. Vladislav Krívda, Ph.D., VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, Institut dopravy, Ústav silniční dopravy, Laboratoř silniční dopravy, tř. 17. listopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba, Česká republika, tel.: +420 59 732 5210, fax: +420 59 691 6490, e-mail: vladislav.krivda@vsb.cz; <http://www.id.vsb.cz/krivda>

⁸ Ing. Ivana Olivková, Ph.D., VŠB – Technická univerzita Ostrava, Fakulta strojní, Institut dopravy, Ústav silniční dopravy, Laboratoř silniční dopravy, tř. 17. listopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba, Česká republika, tel.: +420 59 732 3122, fax: +420 59 691 6490, e-mail: ivana.olivkova@vsb.cz; <http://fs1.vsb.cz/~oli22/>

křižovatku, kde hlavní pozemní komunikaci tvoří ul. Martinovská. Jednu z vedlejších komunikací tvoří ul. Aleše Hrdličky a druhou ulice směřující do dílen Dopravního podniku Ostrava (dále jen DPO). Na ul. Martinovská je vedena tramvajová doprava, která je však vedena na samostatném tělese a při sledování konfliktních situací na autobusových zastávkách nehraje žádnou roli (vč. přilehlých tramvajových zastávek celodenní linky č. 4 a noční linky č. 19).

Na křižovatce jsou umístěny již zmíněné autobusové zastávky linek č. 44, 51 a 69 s názvem Dílny DPO – pro každý směr jedna. Pro účely tohoto průzkumu bylo zvoleno pracovní označení sledovaných autobusových zastávek písmeny A a B.

Obrázek 1: Vyznačení křižovatky Martinovská-Aleše Hrdličky na mapě;
A, B – pracovní označení autobusových zastávek Dílny DPO

Obrázek 2: Letecký snímek křižovatky Martinovská-Aleše Hrdličky

2. SITUACE NA ZASTÁVCE „A“

Zastávka, pracovníě označena písmenem A, se nachází na ul. Martinovská a je situována před vyústěním ul. Aleše Hrdličky (obr. 3). Zastávka (místo pro zastavení autobusu) je umístěna přímo na průběžném pruhu dvoupruhové komunikace se zastavováním u chodníku, tj. bez zastávkového zálivu. To přináší hned první problém a to tvorbu fronty vozidel za stojícím autobusem. Tato vozidla obvykle tento autobus předjíždí a dostávají se do kolize s vlevo odbočujícím vozidlem, které vyjíždí z ulice

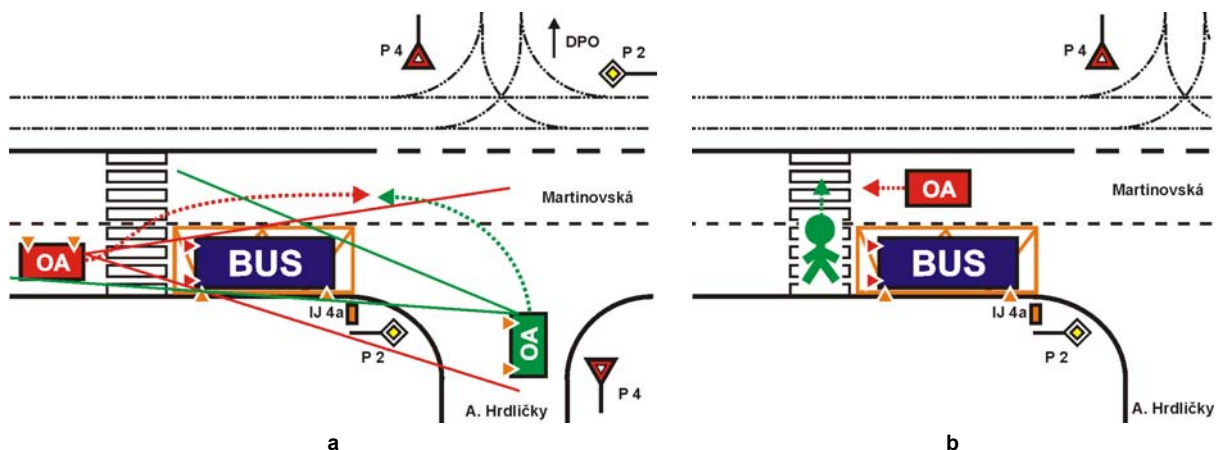
A. Hrdličky (obr. 4-a). To je důsledkem toho, že se řidiči kvůli stojícímu autobusu navzájem nevidí. Z toho plyne, že zastávka bez zářívku by neměla být umístěna bezprostředně před křižovatkou, jako v tomto případě.

a	b
c	

Obrázek 3: Autobusová zastávka A na křižovatce Martinovská-Aleše Hrdličky

- a) Pohled na zastávku
- b) Pohled ze zastávky na přechod
- c) Pohled na zastávku (vpravo je označen přechod pro chodce)

Obrázek 4: Konfliktní situace na zastávce A (BUS – autobus, OA – osobní automobil, resp. jiné vozidlo)

Dalším, často pozorovaným jevem, bylo ohrožení chodce přecházejícího po přechodu, ovšem za stojícím autobusem (obr. 4-b). Na této zastávce je přechod pro chodce tak blízko, že vyúsťuje do samotné zastávky, kdy se autobus svými délkovými rozměry „vejde“ téměř přesně mezi označnickem a přechodem (obr. 3c) – kloubový autobus nebo autobus delší než běžný 12m autobus již zasahuje do přechodu a chodci je tak

znemožněno přecházení, případně může být i ohrožen. V obou případech je příčinou špatná vzájemná poloha zastávky a přechodu.

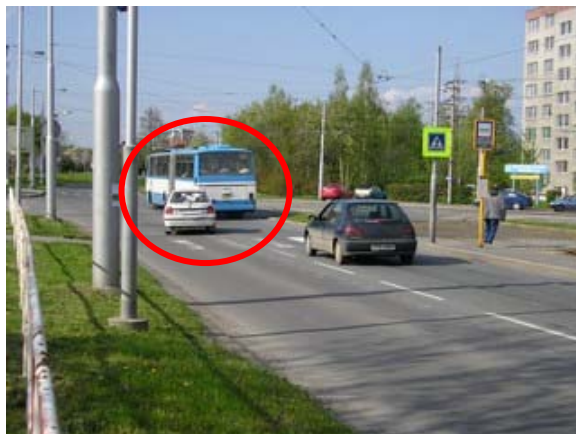
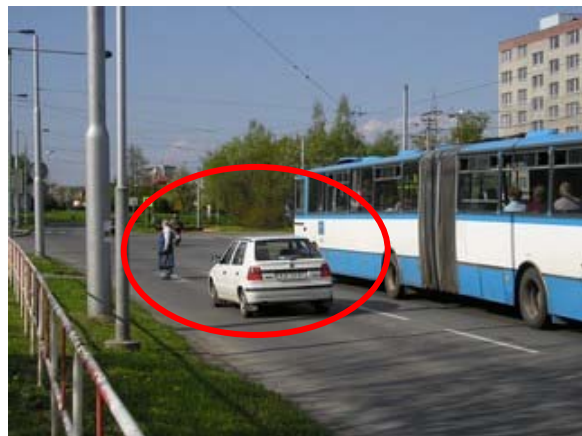
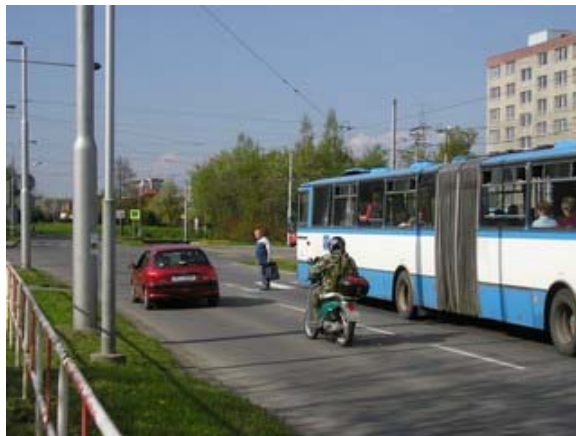
3. SITUACE NA ZASTÁVCE „B“

Druhá zastávka (obr. 5), pracovně označena písmenem B, je symetricky situována vůči zastávce A. Zvláštností této zastávky je, že její druhý konec slouží současně jako tramvajová zastávka přilehlé tramvajové tratě.

Obrázek 5: Autobusová zastávka B na křižovatce Martinovská-Aleše Hrdličky

Rovněž na této zastávce může docházet k situacím, jako v případě zastávky A, tj. situace, kdy se vozidlo předjíždějící stojící autobus může dostat do kolize s vozidlem odbočujícím vlevo, tentokrát od DPO.

a	b
c	

Obrázek. 6: Autobusová zastávka B na křižovatce Martinovská-Aleše Hrdličky

a – c) Průběh konfliktní situace

Závažnějším případem je však situace, dokumentována fotografiemi na obr. 6, kdy se vozidlo předjíždějící autobus stojící na zastávce dostane do kolize s chodcem na přechodu (obr. 6-a). Přechod je zde nevhodně umístěn těsně před autobusovou zastávkou. Chodec je tak pro řidiče skryt za stojícím autobusem a není-li sám opatrný, může vstoupit před jedoucí vozidlo. Dá-li řidič vozidla chodci přednost (obr. 6-b), může dojít k problému, kdy z protisměru přijedou jiná vozidla. Nebo dojde k situaci patrné postupně z obr. 6-b a 6-c, kdy řidič bílého vozidla nemohl dokončit předjíždění a byl nucen se vrátit zpět za autobus opouštějící již zastávku. Na obr. 6 je tato situace vyznačena kolečkem, resp. elipsou.

4. ZÁVĚR

Jak je vidět z výše uvedených výsledků sledování konfliktních situací na vybrané křižovatce s autobusovými zastávkami, není vhodné umísťovat tyto zastávky v bezprostřední blízkosti křižovatky. Dále jistá rizika přináší umístění přechodu pro chodce těsně před nebo za zastávku, zvláště pokud je ta umístěna přímo v průběžném jízdním pruhu dvoupruhové pozemní komunikace.

Sledováním nejen výše uvedených nebezpečných míst, ale i jiných, a jejich vlivu na bezpečnost silničního provozu se pracovníci Laboratoře silniční dopravy (Institut dopravy, Fakulta strojní, VŠB – Technická univerzita Ostrava – <http://www.id.vsb.cz/lsd>) již zabývají řadu let a v této činnosti nadále pokračují.

Předložený příspěvek vychází z řešení grantového projektu č. 103/04/0476 „Návrh metodiky financování dopravní obslužnosti“, jenž je realizován za finanční podpory ze státních prostředků prostřednictvím Grantové agentury České republiky.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Folprecht, J.; Křivda, V. *Organizace a řízení dopravy I*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava. 2006. 158 s. ISBN 80-248-1030-1
- [2] Surovec, P.; Olivková, I.; Křivda, V.; Richtář, M. *Návrh metodiky financování dopravní obslužnosti*. VŠB-TU Ostrava, Institut dopravy, LSD, 2004. Grantový projekt č. 103/04/0476 – realizován za finanční podpory ze státních prostředků prostřednictvím Grantové agentury České republiky.
- [3] Olivková, I. *Bezpečnost cestujících v městské hromadné dopravě*. 19. ročník konference s mezinárodní účastí "Bezpečnost v cestnej dopravě", Nitra, Slovenská republika. 13. – 14. 10. 2004. ISBN 80-85418-56-8
- [4] Folprecht, J.; Křivda, V.; Olivková, I.; Frič, J. *Městská hromadná doprava (vybrané statě)*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2005. 124 s. ISBN 80-248-0769-6

Recenzent: doc. Ing. Jan Folprecht, Ph.D.
VŠB-TU Ostrava, FS, Institut dopravy